

Matteüs 1 23 – Kerst

- Lezing: Matteüs 1:18-25

¹⁸De afkomst van Jezus Christus was als volgt. Toen zijn moeder Maria al was uitgehuwelijkt aan Jozef maar nog niet bij hem woonde, bleek ze zwanger te zijn door de heilige Geest. ¹⁹Haar man Jozef, die een rechtschapen mens was, wilde haar niet in opspraak brengen en dacht erover haar in stilte te verstoten. ²⁰Toen hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer, die zei: ‘Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt is verwekt door de heilige Geest. ²¹Ze zal een zoon baren. Geef Hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.’ ²²Dit alles is gebeurd omdat in vervulling moest gaan wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: ²³‘De maagd zal zwanger zijn en een zoon baren, en men zal Hem de naam Immanuel geven,’ wat in onze taal betekent: ‘God is met ons’. ²⁴Jozef werd wakker en deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen: hij nam zijn vrouw bij zich, ²⁵maar hij had geen gemeenschap met haar voordat ze haar zoon geboort had. En hij gaf Hem de naam Jezus.

Preek

Ik vind Kerst altijd maar een raar feest. Ik vind het wel gezellig. Fijn om met geliefde mensen om tafel te zitten. En in de kerk hou ik ook erg van de sfeer met Advent en Kerst. Lichtjes in donkere dagen. Dat helpt me zeker. Maar toch: als je het dieper beschouwt is het maar een raar feest. Want wat gebeurt er nou eigenlijk?

Nou, dat zit in de naam Immanuel.

...

Lieve mensen, ik zal uitleggen waarom ik het een raar feest vind. Dat zit hem hierin: als God nou alle macht heeft. Waarom kiest Hij er dan niet voor om in één klap alles goed te maken? Om in één lichtflits deze wereld te veranderen en het paradijs opnieuw te stichten? We belijden God als ‘Almachtige’. Dat moet toch niet zo moeilijk voor Hem zijn? Waarom maakt Hij niet in één moment een einde aan alle ellende?

Ik weet niet of ik die vraag voor mezelf en voor jou, als je er misschien ook mee zit, bevredigend kan beantwoorden, maar in de naam ‘Immanuel’ kom ik wel iets op het spoor dat mij tot nadenken stemt. God met ons. Het woordje ‘is’ staat er niet. Is niet heel erg als je dat wel toevoegt, als het maar niet vervormt tot ‘God voor ons’. Dan wordt ‘God is met ons’ tot: Hij zorgt voor ons en zorgt dat niets ons overkomt en zorgt dat wij in de hemel komen. Allemaal doet Hij dat voor ons. Immanuel zegt iets anders. Overigens: twee jaar geleden hield Romeo een vertaalde preek van Samuel Wells over het belang van het woordje ‘met’. Je kunt die nog eens terugkijken op YouTube als je tijd hebt. (18 november 2023) God met ons dus.

De Bijbel vertelt dat God ons heeft geschapen met bewustzijn. En met de vaardigheid om te kiezen. Wij zijn daarin vrij. Daar hecht God heel erg aan. Hij dwingt niet. Hij legt niks op. Nee, Hij gaf Adam en Eva de ruimte om te kiezen. En dat doe Hij met ieder mens. Nog steeds. Zijn

koninkrijk wordt niet opgelegd, maar krijgt van binnenuit – vanuit het hart van God én vanuit het hart van de mens- krijgt van binnenuit vorm. Hij wil je overtuigen. Hij wil je meenemen. Hij baant de weg. Hij wijst je de weg. Maar dan stopt het wel zo'n beetje. Hij geeft je de keuze om die weg te gaan. Vrije wil. En zo geeft Hij zijn koninkrijk vorm.

En met Kerst houdt God zich aan zijn eigen principes. Hij komt niet met donder en geraas en bliksems uit de hemel om de boel hier recht te zetten. Nee, Hij komt als kind. En stelt je voor de keuze. Het woordje 'met' in God met ons is prachtig, want God komt in Jezus werkelijk dichtbij. Niet als gezagsdrager vanuit een ivoren toren. Niet als iemand die achter de schermen alles voor je regelt. Nee, in jouw leven. Jezus is echt mens. Aanraakbaar. Dichtbij. God woont onder ons. Met ons.

Kan God zonder ons? Zeker, Hij is volmaakt in zichzelf. Maar dat *wil* Hij niet. God wil *met* ons zijn toekomst vormgeven. Hij schakelt je in in zijn koninkrijk. God geeft dat samen met jou vorm. Er gaat dus van de naam Immanuel een oproep uit. Ook een enorme troost hè. Dat God met ons wil zijn en niet zonder ons wil. Ook niet tegen ons is, dat is een wonder. Als je ziet wat wij van zijn mooie schepping gemaakt hebben. Dus het is een geweldige troost. Dat Jezus wordt geboren. Die oneindig liefdevolle toewijding van God aan mensen. De trouw. Ook als het weerbarstig is en donker. Als we helemaal niet met Hem bezig zijn. Dan tóch Jezus geboren laten worden. In de puinhoop van het leven. De shit van een stal. Ja, daar kan geen god tegenop. Daar kunnen machthebbers en tech-giganten niet aan tippen. Die zien je alleen als consument. En maken je vervolgens slachtoffer. God niet. Hij komt in jouw leven en ziet je echt. Wil je écht verder helpen. Dus Kerst is oneindig troostvol. Joan Osborne zingt 'what if god was one of us'. 'Just a slob like one of us'. Maar daar kiest God voor. Met kerst. Om één van ons te zijn. Immanuel. Hij identificeert zich met jou. Wie je ook bent. Wat je ook doet.

En, zoals ik net al zei, uit de naam Immanuel gaat ook een oproep uit. God wil dat we ook met Hém zijn. In Jezus komt Hij niet alleen op ons niveau. Nee, Hij trekt je ook op zijn niveau. Hij maakt je deelgenoot van zijn plannen. En wil die ook samen met jou vormgeven. En daar is Jozef meteen het eerste voorbeeld van.

Want Jozef ontdekt dat Maria zwanger is. Ze is drie maanden weg geweest, naar haar tante Elisabet. En als ze dan weer thuiskomt in Nazaret, dan is het al wel een beetje te zien. Jozef heeft geen aandeel in die zwangerschap, maar maakt toch geen stampij. Hij wil het stil houden en Maria niet in opspraak brengen. Maar als hij ligt te slapen komt er een engel die hem deelgenoot maakt van het geheim. Dat Maria zwanger is van de bevrijder. En dat dit kind, nog meer dan andere kinderen, van God komt.

Jozef luistert naar de engel. *En* hij handelt er naar. Hij neemt Maria bij zich. En het mooie is: hij laat ook zien dat hij zijn vrijheid gebruikt om keuzes te maken. Want de engel zei niets over dat Jozef geen seks mag hebben met Maria. Maar hij kiest er voor om van zijn eigen behoeftes af te zien om voor eens en altijd duidelijk te hebben dat Jezus Góds zoon is. Ik vind dat echt bewonderenswaardig. Een – waarschijnlijk – jonge man die afziet van zijn eigen behoeftes voor een tijd. Dat is echt een offer dat Jozef brengt. Het is soort begrijpen wat God met dit huwelijk wil zeggen en daar naar handelen. Het is meedenken met God en ook doen. En als het Kind dan geboren is, dat is Jozef ook gehoorzaam en noemt Hem Jezus. Zo is Jozef meteen een eerste voorbeeld van de naam Immanuel. Hij werkt mee met God.

Die andere naam is trouwens ook veelzeggend. Jezus. Bevrijder. Met als verklaring: Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden. Zonden. Daar staat in de oorspronkelijke taal, het Grieks, een woord dat betekent: je doel missen. Hij zal zijn volk er van bevrijden dat ze steeds hun doel missen. Nou, als je daarvan bevrijd wordt. Dan kun je dat doel weer gaan nastreven. Dan kun je meewerken met God aan zijn toekomst. En die bevrijding blijft wel nodig, want we gaan regelmatig de mist in. Maar dat je weer het doel gaat missen betekent niet, dat je er niet naar moet blijven streven. Je wordt echt bevrijd! Je kan weer in vrijheid kiezen. De naam Immanuel roept je op om te kiezen om mét God deze wereld mooier te maken. Mensen te bevrijden. En zo als Jezus te zijn.

Ditzelfde zie je terug aan het einde van het evangelie van Matteüs. Hij begint met de naam Immanuel. Én hij eindigt er mee. Het is vlak voor de hemelvaart van Jezus. Hij roept nog één keer zijn leerlingen bij elkaar. En dan stuurt Hij ze op pad. Hij gaat weg. Zij moeten zijn werk voortzetten. *Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb.* Het werk van Jezus moet voortgezet worden, de wereld over. Moeten ze dat dan alleen doen, nu Hij weg gaat? Nee: het is 'met'! We doen het samen. Want, zegt Jezus als laatste in dit evangelie: Immanuel! *Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van de wereld.* Met. En dat bewijst Jezus ook 10 dagen later, als de Geest wordt uitgestort. God is met ons. En samen werken we aan zijn missie in deze wereld.

...

Ik vind Kerst nog steeds wel een raar feest. Maar de naam Immanuel helpt mij wel om daar vrede mee te vinden. God geeft misschien geen antwoord op de vraag: waarom grijpt U niet direct in? Als U toch God bent en alles kan, waarom dan via een Kind? God geeft geen antwoord, maar stelt je wel een wedervraag: wil je met dit kind optrekken om samen de wereld al iets mooier te maken? Kerst roept je op om Jezus na te volgen. Om je doel niet te missen. Om Jezus na te volgen. Daar roept God toe op in de naam Immanuel. Jezus volgen. Dan is God ook via jou met de wereld. Met de mensen. Dan is het ook voor vandaag weer Kerst. Niet een feest van lang geleden, maar je viert het als nieuw: in jou is God met mensen. Omdat Hij in Jezus met jou is. En dan wordt Immanuel ook door jou meer waar voor de wereld om je heen: God met ons. Dat is Kerst vandaag.

Amen